

3 Bilimsel Araştırma Yöntemleri

Bilimsel araştırmalarda yöntem konusu, araştırmanın bilimsel bir temele oturtulması açısından önemlidir.

Çeşitli bilim alanlarında birbirinden farklı yöntemler kullanılarak bilimsel sonuçlar elde edilebilir.

Önemli olan, araştırmada kullanılacak yöntemin araştırılan konuya uygun olması, o yöntemle ilgili konunun araştırılabilir olmasıdır.

Bu açıdan bakılınca bilimsel araştırmalarda kullanılan yöntemlerin çeşitli şekillerde sınıflandırıldıkları görülür.

4 Bilimsel Araştırma Yöntemleri

Bilimsel araştırma, sistematik veri toplama ve analiz etme sürecidir.

► **Araştırmaların Amaca Göre Sınıflandırılması**

1. Temel Araştırmalar
2. Uygulamalı Araştırmalar
3. Değerlendirme Araştırmaları
4. Araştırma ve Geliştirme (AR-GE)
5. Eylem Araştırmaları

► **Araştırmaların Yönteme Göre Sınıflandırılması**

1. Nitel Araştırmalar
2. Nicel Araştırmalar

1. Nicel Araştırmalar (Quantitative Researches)

- ❑ **Nicel Araştırma Nedir?** Olgu ve olayları nesnelleştirerek gözlemlenebilir, ölçülebilir ve sayısal olarak ifade edilebilir bir şekilde ortaya koyan araştırma türleridir.
- ❑ Biyoloji, kimya, fizik, mühendislik gibi doğa bilimleri alanlarında araştırmalar gözlem ve ölçmeye dayanır.
- ❑ Gözlem ve ölçmelerin tekrarlanabildiği ve objektif yapıldığı araştırmalara niceliksel, sayısal ("quantitative") araştırma denir.

Niceliksel yöntem;

- sayısal yöntem
- gözlem ve ölçmeye dayalı
- tekrarlanabilen
- objektif

2. Nitel Araştırmalar (Qualitative Researches)

- **Nitel Araştırma Nedir?** Gözlem, görüşme ve döküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma türüdür.
- Psikoloji, sosyoloji, antropoloji, eğitim gibi sosyal bilim alanlarında insan ve toplum davranışları incelenmektedir. Bu davranışları sayılarla açıklamak zordur. Ölçümler bize kaç kişinin nasıl davrandığını gösterir, ama "niçin?" sorusuna cevap veremez.
- İnsan ve grup davranışlarının "niçin"ini anlamaya yönelik araştırmalara niteliksel ("qualitative") araştırma denir.
- **Nitel Araştırmada Amaç Nedir?** insanların kendi toplumsal dünyalarını nasıl kurmakta, oluşturmakta olduğunu anlamak ve içinde yaşadıkları toplumsal dünyayı nasıl algıladıklarını yorumlamaya çalışmaktır.

► Araştırmaların Yöntemine Göre Sınıflandırılması

1. Tarihi Araştırmalar

2. Betimsel Araştırmalar

Örnek Olay Araştırmaları
Aksiyon Araştırmaları
Etnografik Araştırmalar
Değişimci Araştırmalar
Fenomenografik Araştırmalar

3. Deneysel Araştırmalar

3. Deneysel Araştırmalar

- Bir araştırmada, değişkenleri (nicel olarak ölçülebilen ve farklı değerler alabilen özellikler) ölçebilmek ve bu değişkenler arasındaki sebep-sonuç ilişkilerini ortaya çıkarmada genelde deneysel yöntem kullanılır.
- Araştırmanın amacı, araştırdığı konuyu '*neden*' sorusu ve *sebe-sonuç ilişkisi* ile irdelemek istiyorsa, onun için en uygun araştırma yöntemi deneysel yöntemdir.
- Bilimsel yöntemler içinde *en kesin sonuçların elde edildiği* araştırmalardır. Çünkü araştırmacı karşılaştırılabilir işlemler uygular ve daha sonra onların etkilerini inceler.

3. Deneysel Araştırmalar

- Deneysel çalışmalarda çoğu kez yapay bir durum oluşturulur. Bir çok araştırmacı deneysel çalışmalarda değişkenler arasında sebep-sonuç ilişkilerini tespiti ve bulguları etkileyen etkenleri belirlemeye çalışır.
- Planlama aşaması kolay, fakat yürütülmesi zor olan bir yöntemdir ve eğitim araştırmalarında da sıkça deneysel yöntemden faydalanılmaktadır.
- *Sosyal Bilimlerden rnek olarak, yeni bir metotla yazılmış bir ders kitabının ğrenci başarıları zerisindeki etkisi deneysel yöntem kullanılarak araştırılabilir. Bu yöntemle, eğitimi etkileyen faktörler ve değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisi tespit edilir ve ölçümlerle elde edilen sonuçlar karşılaştırılabilir.*

Bilimsel yöntem dört ana aşamadan oluşur:

